

<i>Streptococcus suis</i>	в 0,2 см ³ суспензії	легенів	печінки	селезінки	головного мозку	зразків крові
Гр. № 1; штам «3/2»	1×10 ⁶	1/10	8/10	5/10	5/10	8/10
Гр. № 2; штам 10	1×10 ⁶	2/10	7/10	6/10	6/10	10/10
Гр. № 3; штам 21	1×10 ⁶	1/10	9/10	5/10	7/10	7/10
Гр. № 4; штам 19	1×10 ⁶	3/10	8/10	8/10	6/10	8/10
Гр. № 5; контрольна група тварин	-	-	-	-	-	-
% виділених до усіх	-	17,5	80	60	60	82,5

Висновки:

Аналіз результатів досліджень щодо локалізації збудника *Streptococcus suis* в тканинах організму показав, що високий її рівень виявлено у зразках печінки (80,0 %), селезінки і головного мозку (по 60,0 %). Із зразків крові збудник виділено у 82,5 % випадків серед всіх зразків. Найменша частота виділення *Streptococcus suis* спостерігалася за дослідження зразків легень – до 17,5 % випадків серед усіх заражених білих мишей.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Clifton-Hadley F.A., Alexander T.J.L., Upton I., Duffus W.P.H. Further studies on the subclinical carrier state of *Streptococcus suis* type 2 in pigs. Vet Rec., 1984. 114. P. 513–518.
2. Characteristics of different *Streptococcus suis* ecovars and description of a simplified identification method/L.A. Devriese et al. Veterinary Microbiol., 1991. 26. P. 141–150.
3. Higgins R., Gottschalk M. An update on *Streptococcus suis* identification. J. Vet. Diagn. Invest. 1990. 2. P. 249–252.
4. Perfilde resistência a antimicrobianos de *Streptococcus suis* tipo 2 isolados a partir de tonsilas de suínos de abate /Alais Maria Dall Agnol et al. Acta Scientiae Veterinariae. 2014. № 42. P. 1–6.
5. Antimicrobial susceptibility of *Actinobacillus pleuropneumoniae*, *Pasteurella multocida*, *Streptococcus suis*, and *Bordetella bronchiseptica* isolated from pigs in the United States and Canada, 2011 to 2015 /T. Michael et al. Journal of Swine Health and Production – May and June. 2017. № 25. P. 106–120.

УДК 619:616.995.132.5:636.8

СОЛОВЙОВА Л.М., канд. вет. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ЕПІЗООТОЛОГІЧНИЙ ТА КЛІНІЧНИЙ ПРОЯВ ЗА ЦЕСТОДОЗІВ СОБАК

Представлено аналіз поширення інвазійних хвороб у собак. Вивчено клінічний стан, а саме: показники температури тіла, частоти пульсу і дихання клінічно здорових та інвазованих дилідіями цуценят. Виявили пригнічення, схуднення, анемічність слизових, розлад травлення, болочість черевної стінки і сухий кашель.

Ключові слова: дилідіоз собак, клінічний стан, частота пульсу, анемічність слизових, розлад травлення.

Для того, щоб організувати успішну боротьбу з гельмінтозами і не допустити зараження людини й тварин, потрібно знати і вміти застосовувати методи лабораторних досліджень на збудники захворювань. Встановлення точного діагнозу на гельмінтоз є початком ланцюга оздоровчих заходів. Так, для виявлення яєць гельмінтів у фекаліях користуються різними флотаційними методами [1, 2].

Не менш важливим для організації профілактичних протипаразитарних заходів є дотримання ветеринарно-санітарних правил. Дієта й режим годівлі також відіграють важливу роль у профілактиці ендопаразитозів. Насамперед не можна згодовувати котам і собакам сирі субпродукти, рибу й сире м'ясо, оскільки ці продукти є потенційним джерелом інвазування. Раціон має бути повноцінним, з необхідною кількістю вітамінів, мікро- та макроелементів, білків і пробіотиків. Важливо також стежити за тим, щоб у шерсті тварини не оселилися блохи, волосоїди й інші види ектопаразитів, які є проміжними господарями гельмінтозів. Так, збудником *D. caninum* собаки заражаються при поїданні дорослих бліх або волосоїдів з інвазійними цистицеркоїдами. Розвиток *M. lineatus* здійснюється за участю проміжних (панцирні орибатидні кліщі) і додаткових (мишоподібні гризуни, птахи, рептилії, амфібії, тхори і куниці) господарів [3, 4].

Необхідно відмітити, що у містах популяція котів і собак інвазована дипілідіями більш інтенсивно, ніж у сільській місцевості. Зустрічаються ці гельмінтози й серед диких тварин України [5].

У зв'язку з цим, нині актуальним є встановлення поширення цестодозів собак у містах України, вивчення особливостей патогенезу захворювань та їх клінічний прояв.

Мета роботи – дослідити епізоотичну ситуацію та особливості ураження собак збудниками гельмінтозів, клінічні ознаки хворих на дипілідіоз, за даними ветеринарної клініки «ВетАльянс» в Солом'янському районі м. Київ.

До дослідної групи були відібрані 10 собак, у яких копроскопічно виявляли членики *D. caninum*. Собаки, задіяні в досліді, були віком 6–7 місяців, порід такса мопс та метиси, маса тіла – 4,2–4,8 кг. Контролем слугували клінічно здорові собаки.

Утримували всіх тварин, задіяних в досліді, у приміщенні клініки «ВетАльянс» м. Київ, для них були створені аналогічні умови годівлі згідно з фізіологічними потребами.

Клінічне обстеження собак включало визначення живої маси, габітусу, пальпацію черева, вимірювання температури тіла, частоти пульсу, дихання, аускультатию легень.

За щоденного клінічного дослідження хворих цуценят їм вимірювали температуру тіла у прямій кишці (ртутним термометром), частоту пульсу (за кількістю коливань стегнової артерії на внутрішній поверхні стегна протягом 1 хв) та дихання (за кількістю рухів грудної і черевної стінки за 1 хв).

З метою діагностики інвазійних хвороб собак було використано копроскопічний і копроовоскопічний флотаційний метод Фюллеборна.

Результати досліджень. Упродовж 2019–2020 рр. було зафіксовано 673 випадки ураження собак, паразитами. Поширеними інвазіями були: бабезіоз, анаплазмоз, токсокароз, унцинаріоз, дипілідіоз, мезоцестоїдоз, диروفіляріоз, сифункулятози, демодекоз, саркоптоз, отодектоз та інші. Ці захворювання спостерігали як у моноформі, так і у вигляді змішаних інвазій (рис. 1).

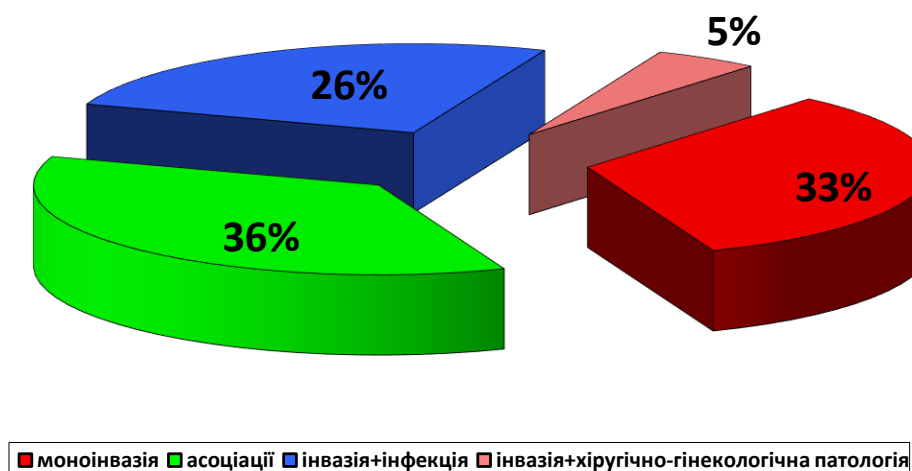

Рис. 1. Зареєстровані випадки інвазійних хвороб собак, окремо та у комбінаціях з іншими патологіями, % (n=673)

Слід зазначити, що часто інвазійні хвороби (окрім бабезіозу) собак діагностувалися як супутні до інфекційних патологій (наприклад, чуми м'ясоїдних, аденовірозу).

В основному цестодами уражувались собаки віком до двох років – 46,3 % тварин у 2019 р. та 50,16 % у 2020 р.

В усіх десяти цуценят, інвазованих цестодами, також була незадовільна вгодованість – під шкірою чітко окреслювалися кістки хребта і тазу, жива маса знаходилася в межах 4,2–4,8 кг. Для чотирьох мопсів характерним був кашель із відчутними легкими хрипами, а для трьох такс – розлад травлення у вигляді водянистого проносу з домішками слизу. Черевно в усіх цуценят було збільшене, черевна стінка напружена, болюча, шерсть тьмяна. Також знаходили живих бліх (*Ctenocephalides canis*). Апетит у хворих тварин залишався збереженим.

Температура тіла у дослідних собак досягала або верхньої фізіологічної межі, або була підвищеною на 0,1–0,2 °С і в середньому становила 38,9–40,0 °С. Результати дослідження пульсу і частоти дихання у хворих цуценят свідчили про тенденцію до підвищення значень цих показників, але без перевищення норми, що вказувало на хронічні запальні процеси в організмі уражених тварин.

Собаки з групи контролю були грайливі, жваві, шерсть густа, апетит хороший, видимі слизові оболонки – інтенсивно рожевого кольору.

Висновки: 1. Згідно даних статистичних досліджень, дипілідоз і мезоцестоїдоз – поширені гельмінтози собак, з якими власники звертаються за допомогою до ветеринарних лікарів клініки. Крім того, підтверджені відомості, про те, що клінічно на зазначені цестодози хворіють переважно собаки віком до двох років.

2. Клінічні ознаки у собак, уражених *D. caninum*, характеризувалися пригніченням, анемічністю слизових оболонок, розладом травлення і сухим кашлем.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Рекомендації щодо гельмінтологічних досліджень тварин /С. І. Пономар та ін. Біла Церква, 2008.
2. Найпоширеніші інвазійні хвороби свійських тварин в Україні /Ю. Ю. Довгій та ін. Житомир: Полісся, 2012. 272 с.
3. Соловйова Л. М. Клінічний прояв демодекозу собак. Наук. вісник ветер. медицини: Зб. наук. праць. Вип. 8 (87). Біла Церква, 2011. С. 161–163.
4. Araujo Flabio R., Araujo Cristina P., Werneck Max R. Larva migrans cutanea em crianças de uma escola em area do Centro-Oeste do Brasil. Rev. sande publ., 2000. № 34. Vol. 1. P. 84–85.
5. Павленко С. В. Гельмінтози собак міських популяцій: поширення, терапевтична та імунологічна оцінка комплексної терапії: автореф. дис. ... канд. вет. наук: 16. 00. 11. Інститут експериментальної і клінічної ветеринарної медицини. Х., 2004. 20 с.

Секція 5: АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ДІАГНОСТИКИ ТА ТЕРАПІЇ ТВАРИН

УДК 619:591.436:636.8

ПЕТРУК Р.О., здобувач вищої освіти ОС «Магістр»

Поліський національний університет

ЗМІНИ ПОКАЗНИКІВ ЕРИТРОПОЕЗУ ЗА ЗАЛІЗОДЕФІЦИТНОЇ АНЕМІЇ ПОРОСЯТ

Дослідження еритроцитарних показників поросят, що хворіли на залізодефіцитну анемію, показали зменшення кількості еритроцитів, гемоглобіну, об'єму еритроцитів та збільшення показника анізоцитозу.

Ключові слова: залізодефіцитна анемія, поросята, еритроцити, гемоглобін, гематокрит, анізоцитоз.